

"La repressió espanyola manté,
les coses com siguin, una gran
fidelitat a pràctiques ancestrals i
una enorme coherència amb la
seva pròpia història"

Josep-Lluís Carod-Rovira Escriptor

Tota l'opinió a www.elmon.cat

La Bíblia prohibida

Autor: Josep-Lluís Carod-Rovira

Data de publicació: 19-02-2018

"La repressió espanyola manté, les coses com siguin, una gran fidelitat a pràctiques ancestrals i una enorme coherència amb la seva pròpia història". Article d'en Josep Lluís Carod-Rovira al diari digital «El món».

Durant segles, la inquisició espanyola i el poder reial van perseguir les edicions de les escriptures en les llengües nacionals. El 1551, l'inquisidor G. Miranda, localitza a València obres herètiques, com ara 21 bibles contenint errors. Set anys després, es persegueixen les bibles llatines impreses a Lió, gran centre editorial de l'època, mentre les llibreries de Barcelona tenen les lleixes plenes de llibres publicats a França. I el papa Pau IV, el 1564, estableix l'obligatorietat d'un permís escrit per a llegir les escriptures en llengua vulgar, sigui del bisbe o de l'inquisidor. El 1569, A. Ferrer, jurista barceloní, és arrestat en ser sorprès amb un Nou Testament en la versió de Luter i se'n disculpa dient que desconeixia el caràcter herètic del reformador alemany, afirmació que irrita els repressors atesa la seva condició de persona il·lustrada. Fins a 1583, a València, entre els llibres prohibits per la Inquisició, s'hi localitzen diversos exemplars de bibles en llengua romanç, editades a Basilea.

El 1600, la Inquisició de Mallorca, veu la causa contra el francès J. Esthephano, acusat de luterà i relacionat amb una altra persona que tenia una Bíblia en vulgar. Deu anys més tard, als inquisidors de Barcelona se'ls encomana de controlar la importació de bibles d'Holanda, Alemanya i Anglaterra, que, sovint, apareixien camuflades entre l'equipatge. El zel d'alguns oficials de la Inquisició fa que, el 1611, un comissari d'aquesta, a Barcelona, requisi bibles usades d'un vaixell anglès, per la qual cosa és renyat per la institució, advertint-lo que cal retirar tan sols els llibres nous destinats a la venda. Atès el caràcter litoral dels Països Catalans, tots els ports, fins a finals del segle XIX, seran un dels punts d'arribada habitual de les escriptures. Molts mariners embarcats en vaixells atracats als diferents ports, constituïen una nova escletxa d'entrada de la dissidència cristiana a l'ortodòxia de Roma i a la unitat catòlica d'Espanya.

A la Menorca de 1713, llavors de sobirania britànica, Olga Montserrat denuncia que el franciscà valencià J. Escrivà freqüenta la casa d'oficials anglesos, protestants, amb qui manté converses, en llatí, sobre la Bíblia. El papa Benet XIV, el 1757, autoritza les versions de la Bíblia en llengua vulgar, sempre i quan tinguin permís de la Seu Apostòlica o vagin acompanyades amb notes dels sants pares i doctors de l'església. L'edict, però, no es promulgarà a l'estat espanyol fins 25 anys més tard.

Encara que una reial ordre del 1838 prohibeix la circulació i venda de bíblies protestants, aquestes van entrant al país, com les que són utilitzades com a llibres de text per a l'aprenentatge de la lectura en algunes escoles d'Alacant o venudes al Cafè del Lleó, cèntrica fonda de la ciutat. Una dècada després, el pedagog i propagador bíblic escocès James Thompson distribueix una Bíblia a un mestre a Andorra la Vella i a un estranger a Sant Julià de Lòria, però topa amb una gran hostilitat a la seva tasca d'apostolat, tant al Principat pirinenc com a la Seu d'Urgell, on és retingut per la policia.

El bisbe de Menorca, M. Jaume i Garau, el 1869, combat, en una pastoral, el "caduc protestantisme", els seus cultes i la difusió de bíblies. El juny de l'any següent, Joan Canals, vicari de Viella, crema en públic i trepitja, repetidament, un exemplar del Nou Testament adquirit a un protestant. C. Bonet, bisbe de Girona, el 1874, ordena la crema del material protestant arribat a les rectories, entre el qual figuren els Evangelis segons sant Marc i sant Mateu. Alhora, l'ajuntament de Perpinyà autoritza la celebració d'un culte protestant a la sala Sant Joan del mateix edifici municipal, esdeveniment que és durament criticat pel periòdic conservador Roussillon, que acusa els protestants de "deixebles de l'error i sectaris d'una religió falsa", escandalitzat per la desfilada de cristians reformats camí de l'ajuntament, cadascun dels quals amb la seva Bíblia a la mà. El 1883, 1.200 exemplars d'un Ensayo metódico de Lectura y Aritmética, preparat pel protestant gal·lès G. Lawrence, amb l'evangeli segons sant Mateu com a text de pràctica, són cremats a la duana de Barcelona per l'autoritat governativa. Les accions d'integristes contra els punts de distribució de bíblies seran habituals, com ara el 1886, amb l'incendi de la caseta bíblica a la Fira del Ram de Palma, acció que es repetirà el 1914 i el 1918, fins que, el 1927, el governador en prohibirà la parada. El 1899, l'empordanès R. Anglada és amenaçat per seminaristes catòlics a punta de pistola, mentre fa difusió de la Bíblia, des de dalt d'un carro carregat de llibres.

El protestant E. Mir, el 1910, és detingut a la Seu d'Urgell i escorcollat de mala manera per cinc oficials de policia, els quals li diuen: "Fa estrany que no dugui armes", frase a la qual respondrà: "Aquestes són les meves armes", tot assenyalant-los la seva Bíblia. A Bellvís, on hi ha una petita comunitat protestant, un correigionari és agredit i li cremen la majoria de bíblies que transportava. I a Manresa, dos anys més tard, uns fanàtics calen foc a la parada de venda de bíblies de la fira anual i en persegueixen els venedors pels carrers, amb insults i amenaces, fins que els socorren des del Cercle Republicà local. El 1915, el protestant Josep Francès és apedregat per vendre bíblies a Preixens, en una acció instigada pel jutge i el capellà locals. Ha de refugiar-se en secret, durant uns dies, a casa de Joan Solà i Ferrando, a qui ha venut una Bíblia i que acabarà convertint-se.

A la Mallorca ocupada pels franquistes, el 1936, la neboda del predicador metodista de Capdepera B. Alou, la socialista M. Coll, també protestant, és detinguda i ha de patir mig any de presó en haver-se-li trobat una Bíblia no catòlica. Tres anys més tard, la capella baptista de la Riera de Sant Miquel, 54, de Barcelona, és assaltada per falangistes i destruït el mobiliari i els llibres de la biblioteca, bíblies, nous testaments i himnaris. Al llarg de la dècada dels 40, saqueigs similars tindran lloc a Dénia, Granollers, Rubí, València i als temples barcelonins del carrer Ripoll, Paral·lel i Nou de la Rambla. Cap a 1940, la policia interroga un protestant resident al carrer Nàpols de Barcelona, un cop llegida la correspondència enviada des de l'exili argentí, interessant-se per la identitat real de Mateu, Marc, Lluc i Pere, repetidament esmentats a les cartes, desconeixent-ne la condició de redactors del Nou Testament. El gener següent, es produeixen represàlies governatives contra els assistents a un culte en un domicili particular, a Vilafranca del Penedès, que comporten pena de presó d'un mes per al fill de la casa, el pastor Benjamí Santacana, que s'adreçava als assistents amb la Bíblia a la mà, la qual li fou requisada.

La repressió del culte protestant i, en particular, la difusió de les escriptures, van ser permanents durant la dictadura, si bé els anys immediatament anteriors a la democràcia no van conèixer la duresa implacable del primer franquisme. El 1942, a partir d'una denúncia sobre reunió il·legal en el domicili particular de F. Garcia Lahueta, a Manresa, la policia interromp el culte que s'hi celebra, durant la predicació de S. Martínez, a qui confisquen la Bíblia que utilitzava, com a prova del delict. El 1958, l'impressor barceloní À. Estrada és multat per imprimir 5.000 exemplars del Nou Testament, mentre que el gerent de la Societat Bíblica, J. Flores, és processat per haver editat porcions de la Bíblia a Barcelona. Dos anys després, a Tarragona, les autoritats deneguen al pastor B. Suárez l'autorització per a retirar tres paquets de correus, contenint 300 exemplars de l'Evangeli de sant Joan procedents dels Estats Units. I el 1961, l'autoritat franquista s'apropia de cinc mil exemplars de l'Evangeli de sant Joan, a la frontera de La Jonquera.

El 15 de febrer de 2018, les autoritats de la presó espanyola d'Estremera impedeixen que el Vicepresident de la Generalitat, Oriol Junqueras, que hi és reclòs com a pres polític, pugui rebre la Bíblia en català, editada pels protestants

amb motiu dels 500 anys de la Reforma, que li ha estat enviada per un antecessor seu en el càrrec, de nom Josep-Lluís Carod-Rovira. Per què era en català? Per què l'havien editada els protestants? O per totes dues coses alhora i alguna més, encara? Tant se val, però cal reconèixer que la repressió espanyola manté, les coses com siguin, una gran fidelitat a pràctiques ancestrals i una enorme coherència amb la seva pròpia història.

Per Josep-Lluís Carod-Rovira

Diari digital: El món

Opinió

17/02/2018

<http://elmon.cat/opinio/28606/la-biblia-prohibida>